

No auduma un var mazgāt

IESKATS UZŅĒMĒJDARBĪBĀ

IVETA ŠMUGĀ

Veikalos tik iecienītās un ērti lietojamās autiņbiksītes bērniem pirmajā dzīves gadā, kā arī dažādu izmēru *pampēri* vidē sadalās 800 gadu laikā, izstrādājumiem ar uzrakstu "Eco" vajadzīgs īsāks laiks. Tieši šo izstrādājumu kalni, kas nonāk vidē, pamudināja Lindu Dambenieci-Miglinieci pievērsties auduma autiņbiksīšu ražošanai ar zīmolu "Doopsis".

Mūsu novadniece Linda Dambeniece-Migliniece ar ģimeni dzīvo Rīgā, ir Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) Vides un ūdenssaimniecības katedrā mācībspēks, lasa studentiem lekcijas. Viņai ir bakalaura un maģistra diplomu bioloģijā, šobrīd Linda studē LLU doktorantūrā. Paralēli tiek likta lietā arī aizraušanās ar fotografēšanu un piedāvāti fotouzņēmuma "Linda Migla" pakalpojumi.

Alternatīva — pielietot auduma autiņbiksītes

Lindai šī izvēle saistās gan ar sava bērna audzināšanu, gan ar rūpēm par vidi.

— Vēl esot gaidībās, sāku meklēt *google* pirmās lietas, kas nepieciešamas manam bērnam, — parādījās visādas bērnu preču reklāmas, dažādi ražotāji. Tajā laikā, kad man bija aktuāla tēma — bērnu autiņbiksītes, Latvijā bija viens autiņbiksīšu ražotājs, kas ražo nedaudz citādāk. Soli pa solim sāku gudrot, ka arī pati varētu ko darīt lietas labā. Mana lielā motivācija bija ne ietaupījums, ne veselība, bet vides jautājums. Tieši par ekoloģiju aizdomājos, jo katram bērnam pirmajā dzīves gadā izlietoto autiņbiksīšu skaits sniedzas līdz 2—2,22 tūkstošiem. Lielākā daļa šo produktu dabā nenodardas vai noārdās ilgā laika posmā. Ja saliek šos tūkstošus kopā un ja viss šis tilpums nonāk atkritumu poligonā, jo nav vietas, kur to visu pārstrādāt, varam iedomāties, kā šis kalns izskatās. Vienīgais, ko var veikt, — radīt alternatīvu ilgtermiņā. Manam bērnam nu jau ir beidzami solī auduma autiņbiksītes.

Ar auduma autiņu palīdzību ir iespējams būtiski samazināt to ekoloģisko pēdu, kuru atstāj bērna audzināšana. Izmantojot auduma autiņbiksītes, var samazināt ietekmi uz vidi un poligonos noglabāto atkritumu daudzumu. Ja šos autiņus turpina izmantot arī nākamajiem bērniem, tad šis samazinājums ir vēl ievērojamāks, — atklāj zīmola radītāja.

"Doopsis" Latvijā ražo auduma autiņbiksītes

Linda Dambeniece-Migliniece, izvēloties palīdzēt dabai un audzināt bērnus atbildīgi, pagājušajā gadā izveidojusi zīmolu "Doopsis", kas piedāvā alternatīvu veikalā nopēr-

Linda Dambeniece-Migliniece ar zīmola "Doopsis" auduma autiņiem.
Foto no personiskā arhīva

kamajiem un tik ērtajiem izstrādājumiem, — videi un bērna veselībai draudzīgas, atkārtoti lietojamās auduma autiņbiksītes.

— Ja pirmā dzīves gada laikā vienam bērnam tiek patērēti apmēram 2—2,2 tūkstoši vienreizlietojamo autiņbiksīšu, iesākumā var pamēģināt izmēģināt kaut vienu daudzreizlietojamo auduma izstrādājumu. Ja tāda izvēle ir vides aizsardzības mērķis, tad katru dienu var saskaitīt, cik sauju atkritumu esi paturējis no sava poligona. Ja ir finansiāls mērķis, tad katru lietošanas reizi krājasītē var iemest 25 centus. Atbildot, cik auduma autiņbiksīšu bērnam pirmā gada laikā vajag, saku, ka var iztikt ar astoņām auduma autiņbiksītēm, un paliks vēl mantojumā otrajam bērnam. Lielā matemātika ir aptuvena — sešas autiņbiksītes jāreizina ar dienu skaitu, cik bieži tās mazgā, plus vienas autiņbiksītes, kuras lieto.

"Doopsis" rūp gan bērnu veselībai, gan videi, tāpēc esam nolēmuši kļūt par sociālo uzņēmumu un rūpēties par apkārtējās vides saglabāšanu un uzlabošanu, piesārņojuma mazināšanu ne tikai vārdos, bet arī darbos, — atklāj uzņēmīgā novadniece, viņa ir Madonas Valsts ģimnāzijas absolvente.

Tā kā Linda ir uzaugusi Madonas novada Ļaudonas pagastā, "Doopsis" ir LIAA Madonas biznesa inkubatora pirmsinkubācijas absolvents, pieteikums iesniegts arī inkubācijas programmai.

— Maza ideja ir izaugusi lielos mērķos, tāpēc cītīgi strādājam. Tuvākajā laikā kļūsim par sociālo uzņēmumu un rūpēsimies par vidi ne tikai vārdos, bet arī lielos darbos.

Šā gada mērķis ir veidot savu darbnīcu, kaut jau ir sadarbība ar lielisku uzņēmumu, kas nodrošina šūšanas pakalpojumus, reizē darbojas sociālo uzņēmumu kategorijā,

kas respektē vides jautājumus. Kad veidosim savu šūšanas darbnīcu, tā atradīsies Madonas pusē, un izveidosim vismaz vienu jaunu darbavietu. Strādāsim arī pie jaunu produktu izveides, lai prieks ir ne tikai mazajiem *dupšiem*, bet arī mammām. Jaunajos produktos turpināsim izmantot arī autiņu šūšanas procesā radušos atgriezumus.

Mērķis — informēt, bet katram — savs lēmums

— Pagaidām nestrādāju ar pārliecināšanas metodi, lai jaunās māmiņas izvēlētos auduma autiņbiksītes. To vēl neuzskatu par savu misiju, jo katram ir savs lēmums, kāpēc rīkojas tā vai citādi. Internetā izlasīju lielisku salīdzinājumu — ir situācijas, kad lieto plastmasas dakšiņas un nazišus, tāpat ir ar autiņbiksītēm, un ir situācijas, arī cilvēku dzīvesveids ir dažāds, kad vienreizlietojamās autiņbiksītes ir vienīgā izeja. Ir arī dažādi bebiši, dažādi materiāli, un nav tik vienkārši — paņemt un lieto. Tāpēc nevienu nepārliecinu, bet par savu mērķi izvīzuru informēšanu, arī sociālajos tīklos. Mēģinu izklaidēt bažas, atbalstīt un sniegt padomu, dalos pieredzē. Taču tā ir patiesība — ja ir piedāvājums, ar laiku rodas arī pieprasījums. Svarīgi ir pareizi rūpēties gan par bērnu, gan par auduma autiņiem, jo ir svarīgi arī tādi faktori kā ūdens cietība, veļas pulveris.

Izglābti apģērba gabali

Tā kā daudziem patīk nosaukums "Doopsis", tiem, kam nav mazuļu, ir cits piedāvājums.

— Piedāvājam arī lietotajos apģērbos atrastus un izglābtus oriģinālus apģērba gabalus, kas ir pāršūti un ieguvisi otro dzīvi. Apģērbi ir iegādāti lietoto apģērbu veikalos, lielākoties jauni, tādi, kam ir bijis kāds defekts, caurumiņš vai pleķītis. Tād izdomā, kā defektu uztaisīt par efektu — ar kādu oriģinālu griezumumu vai sakombinējot ar citu audumu, un rodas pavisam jauna dizaina apģērbi. Arī no autiņbiksīšu atgriezumiem tiek šūtas noderīgas lietas, piemēram, priekšautiņi.

Kad jautāju Lindai, vai viņai vienmēr bijusi zaļā domāšana, viņa atbild: — Man liekas, ka es ar darbiem vairāk esmu *zaļā*, arī domāšana ir plastiska, no dzīves izrietoša.

Mēs katrs esam dažādi, tāpēc apģērbus katrs cenšas piemēlēt sev un priecājas, ka tādi tie ir tikai vienā eksemplārā.

"Siļķi kažokā" ir vieglāk sašķirot

Vaicāta, kā mājās šķiro atkritumus, Linda Dambeniece-Migliniece dalās pieredzē: — Mūsu ģimenē tā ir iegājies, ka šķirot — tas ir nepieciešami, kaut gan dažreiz viss tāpat nonāk vienā mašīnā. Ir tāds teiciens, ka "siļķi kažokā" ir vieglāk sašķirot nekā rasolu. To var tulkot tā — tas, kas nonāk vienā mašīnā, tāpat tiek pāršķiroti, un, ja jau ir pāršķiroti, tad ir vieglāk. ■

Konkursa "Laukiem būt!" finālā

No sappiem līdz hobijam un ieceres pārtapšanai biznesā — dažādas bijušas šā gada konkursā "Laukiem būt!" pusfinālā izvērtētās jauniešu idejas.

No LLK Madonas biroja finālā grupā "Nelauksaimniecība/pakalpojumi" iekļauti divi dalībnieki — Antra Oša no Barkavas pagasta ar ideju par fotostudijas

pakalpojumiem, bet grupā "Ražošana" — Jurgis Juška no Barkavas pagasta, kas gatavo bērnu kāpsliņus un rotaļu mājiņas, kā arī Karlina Rudzīte no Lubānas, kas ražo keramikas traukus.

Kā informē LLK sabiedrisko attiecību vadītāja Ilze Rūtenberga-Bērziņa, uzņēmējdarbības konkursā lauku jauniešiem, ko

jau desmito gadu organizē Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC), bija pieteiktas 47 biznesa idejas šādās kategorijās — lauksaimniecība un pārstrāde (15), nelauksaimniecība/pakalpojumi (20), kā arī ražošana (12).

Finālā no katras kategorijas piedalīsies sešas biznesa idejas. Pusfinālā iesniegtās idejas

vērtēja 18 cilvēku žūrijas komisija, kurā piedalījās finanšu institūcijas ALTUM, Latvijas Lauksaimniecības universitātes un LLK speciālisti.

Konkursa fināls notiek šodien, 4. martā, kad 18 biznesa ideju autori sacentīsies par iespēju saņemt naudas balvu savas idejas īstenošanai.

Sagatavoja IVETA ŠMUGĀ

ZIŅAS

Tiešsaistes seminārs par zālaugu sējumiem

9. martā pulksten 10 notiks LLK Madonas konsultāciju biroja rīkotais informatīvais tiešsaistes seminārs "Zālaugu sējumu ierīkošanas pamatprincipi".

Lauku saimniekiem zināšanas sniegs lektore — LLU Zemkopības zinātniskā institūta pētniece Sarmīte Rancāne. Par aktualitātēm interesentiem atgādinās LLK Madonas KB vadītāja Aija Vignere.

Madonas konsultāciju biroja uzņēmējdarbības konsultante Anita Briška, aicinot uz informatīvo semināru, kas notiks *Zoom* plaformā, atgādina par iepriekšējo pieteikšanos, ko var izdarīt līdz 7. martam. Pieteikšanās saite: <https://forms.gle/W1VNuApoBU4sfmN6>.

Pirms semināra uz norādīto e-pastu tiks nosūtīta pieslēgšanās saite.

IVETA ŠMUGĀ

LLKA sāk ziedojumu vākšanu Ukrainas atbalstam

1. martā Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas (LLKA) valde vienojās aicināt LLKA biedrus uzsākt ziedojumu vākšanas kampaņu. No saviem biedriem — lauksaimniekiem un meža īpašniekiem — savāko finanšējumu kopīgi novirzīs Ukrainas iedzīvotāju atbalstam.

Šobrīd liela daļa Latvijas iedzīvotāju cenšas palīdzēt Ukrainai dažādos veidos — gan ziedojot pārtiku un naudu, gan nodrošinot transporta pakalpojumus, gan piedāvājot dzīvesvietu, taču jāsaprot, ka šī situācija sev līdzi nesīs ilgtermiņa sekas, tāpēc palīdzība būs nepieciešama arī vēlāk, lai Ukrainas iedzīvotāji varētu atgriezties normālā dzīvē.

LLKA aicina savus biedrus — kooperatīvās sabiedrības — organizēt ziedojumu vākšanu no saviem biedriem, lai vajadzīgā brīdī ir iespēja finansāli palīdzēt Ukrainas iedzīvotājiem Krievijas—Ukrainas konflikta ilgtermiņa seku pārvarēšanai.

LLKA valdes priekšsēdētājs un KS "VAKS" valdes priekšsēdētājs Indulis Jansons piebilst, ka vairākas kooperatīvās sabiedrības jau šobrīd ir gatavas novirzīt līdzekļus Ukrainas atbalstam. Piemēram, piena ražotāju kooperatīvs "Pienupīte" šim mērķim plāno atvēlēt 5000 eiro, savukārt kooperatīvā sabiedrība "VAKS", pamatojoties uz lauksaimnieku aicinājumu, ziedojumu vākšanas kampaņu ir uzsākusi 28. februārī, un šobrīd lauksaimnieki — kooperatīva "VAKS" biedri — saziedojuši jau vairāk nekā 15 000 eiro.

— Daudziem šī krīze beidzot lika saprast, ka kooperācija ir vienīgais veids, kā noturēties. Līdz šim neesam nopietni attiekušies pret kopīgu interešu aizstāvēšanu, taču ceru, ka kooperācijas ideja un loma tiks nesta arī krīzei beidzoties un visās sabiedrībai svarīgās dzīves jomās — sociālajā, politiskajā un ekonomiskajā, — tā I. Jansons.

GITA MEIERE,
LLKA biroja administratore